

Lieta C-526/19**Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu****Iesniegšanas datums:**

2019. gada 9. jūlijs

Iesniedzējtiesa:*Conseil d'État* (Francija)**Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2019. gada 28. jūnijs

Prasītāja:*Entoma SAS***Atbildētāji:***ministre de l'Économie et des Finances**ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation*

[..]

Ņemot vērā šādu tiesvedību:

Uzņēmēj sabiedrība *Entoma* lūdza *Tribunal administratif de Paris* [Parīzes Administratīvā tiesa, Francija] atcelt Parīzes policijas prefekta (*préfet de police*) 2016. gada 27. janvāra lēmumu, ar kuru tika apturēta cilvēku uzturam paredzētu insektu, ko tā tirgoja, laišana tirgū, un tika uzdots to izņemt no tirgus līdz brīdim, kad tiks saņemta atļauja laišanai tirgū, pēc novērtējuma, kura mērķis ir pierādīt, ka tie nekādā veidā neapdraud patērētāju veselību.

Ar 2017. gada 9. novembra [..] spriedumu *tribunal administratif de Paris* noraidīja šo prasību.

Ar 2018. gada 22. marta [..] spriedumu *cour administrative d'appel de Paris* [Parīzes Administratīvā apelācijas tiesa] noraidīja uzņēmēj sabiedrības *Entoma* apelācijas sūdzību par šo spriedumu.

[..], uzņēmēj sabiedrība *Entoma* lūdz *Conseil d'État* [Valsts padome, Francija]:

- 1°) atcelt minēto spriedumu;
- 2°) izskatot lietu pēc būtības, apmierināt tās iesniegto apelācijas sūdzību;

[..] **[oriģ. 2. lpp.]**

[..], uzņēmēj sabiedrība *Entoma* apgalvo, ka *cour administrative d'appel de Paris*:

- ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, nospriežot, ka uz produktiem, ko tā tirgo, attiecas Regula (EK) Nr. 258/97 (1997. gada 27. janvāris), kas attiecas uz jauniem pārtikas produktiem un jaunām pārtikas produktu sastāvdaļām, lai gan, tā kā šie produkti sastāv no insektiem, kas paredzēti lietošanai uzturā, tie nav iekļauti šīs regulas piemērošanas jomā;
- [*omissis*: pamats, kas ir balstīts uz valsts tiesībām]

[..], *ministre de l'Économie et des Finances* (Ekonomikas un finanšu ministrs) lūdz noraidīt apelācijas sūdzību. [..]

[..]

Ņemot vērā:

- Līgumu par Eiropas Savienības darbību, it īpaši tā 267. pantu;
- Regulu (EK) Nr. 258/97 (1997. gada 27. janvāris);
- Regulu (ES) Nr. 2015/2283 (2015. gada 25. novembris);
- [..]
- Eiropas Savienības Tiesas spriedumu, 2016. gada 9. novembris, *Davitas GmbH/Stadt Aschaffenburg* (lieta C-448/14);

[..]

Tā kā: **[oriģ. 3. lpp.]**

1. [*omissis*: atgādinājums par iepriekšējo tiesvedību]
2. Saskaņā ar tajā laikā spēkā esošās Regulas (EK) Nr. 258/97 (1997. gada 27. janvāris), kas attiecas uz jauniem pārtikas produktiem un jaunām pārtikas produktu sastāvdaļām, 2. apsvērumu, uz kura pamata tika pieņemts prefektūras lēmums: “[..] lai aizsargātu sabiedrības veselību, ir jānodrošina, ka jaunus pārtikas produktus un jaunas pārtikas produktu sastāvdaļas pirms to izlaišanas Kopienas tirgū pakļauj vienotai drošuma novērtēšanas procedūrai; [..]”. Saskaņā ar šīs regulas 1. pantu: “1. Šī regula attiecas uz jaunu pārtikas produktu vai jaunu pārtikas sastāvdaļu laišanu tirgū Kopienā. 2. Šo regulu piemēro, laižot tirgū Kopienā pārtikas produktus un pārtikas produktu sastāvdaļas, kuras līdz šim

Kopienā ievērojami nav izmantotas un kuras atbilst šādām kategorijām: [...] e) pārtikas produkti un pārtikas produktu sastāvdaļas, kuras sastāv vai ir izdalītas no augiem, un pārtikas produktu sastāvdaļas, kuras izdalītas no dzīvniekiem, izņemot pārtikas produktus un pārtikas produktu sastāvdaļas, kas iegūtas ar tradicionālo vairošanos vai pavairošanu un kam ir droša pārtikas produktu lietošanas vēsture; [...]”. Šīs pašas regulas 3. pantā ir noteikts: “1. Pārtikas produkti un pārtikas produktu sastāvdaļas, uz ko attiecas šī regula, nedrīkst: [...] apdraudēt lietotāja veselību [...]”. Šīs pašas regulas 4. pantā ir noteikts: “1. Persona, kas atbild par produkta laišanu tirgū (turpmāk – “iesniedzējs”), iesniedz lūgumu attiecīgai dalībvalstij, kurā vēlas produktu pirmoreiz izlaist tirgū. Iesniedzējs reizē iesniedz lūguma kopiju Komisijā. 2. Izdara 6. pantā paredzēto sākotnējo novērtējumu. Saskaņā ar 6. panta 4. punktā paredzēto procedūru 1. punktā minētā dalībvalsts nekavējoties informē iesniedzēju: ka tas drīkst izlaist tirgū pārtikas produktu vai pārtikas produktu sastāvdaļu, ja nav pieprasīts 6. panta 3. punktā minētais papildu novērtējums un nav sniegti nekādi pamatoti iebildumi saskaņā ar 6. panta 4. punktu, vai ka saskaņā ar 7. pantu ir vajadzīga atļauja [...]”.

Par sprieduma pamatotību attiecībā uz pasākumu, kas noteikti ar prefektūras lēmumu, samērīgumu:

3. [...] **[orig. 4. lpp.]**
4. [omissis: šajā ziņā izvirzītā pamata noraidījums]

Par sprieduma pamatotību attiecībā uz Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 27. janvāra Regulas [(EK) Nr. 258/97] interpretāciju:

5. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 2015/2283 (2015. gada 25. novembris) par jauniem pārtikas produktiem, ar ko atceļ 1997. gada 27. janvāra Regulu [(EK) Nr. 258/97], sākot ar 2018. gada 1. janvāri, 8. apsvērumu: “Šīs regulas darbības jomai principā ir jāpaliek tādai pašai kā Regulas (EK) Nr. 258/97 darbības jomai. Tomēr, pamatojoties uz zinātnes un tehnoloģiju sasniegumiem, kas gūti pēc 1997. gada, ir atbilstīgi pārskatīt, precizēt un atjaunināt pārtikas produktu kategorijas, kas uzskatāmas par jaunu pārtikas produktu kategorijām. Minētajās kategorijās būtu jāiekļauj arī insekti un to daļas. [...]”. Saskaņā ar šīs regulas 1. pantu: “[1.] Šajā regulā izklāstīti noteikumi par jaunu pārtikas produktu laišanu tirgū Savienībā. 2. Šīs regulas mērķis ir nodrošināt efektīvu iekšējā tirgus darbību, vienlaikus nodrošinot cilvēku veselības un patērētāju interešu augstu aizsardzības līmeni.” Saskaņā ar šīs regulas 2. pantu šo regulu piemēro jaunu pārtikas produktu laišanai tirgū Savienībā un saskaņā ar tās 3. pantu: “2. Piemēro arī šādas definīcijas: a) “jauns pārtikas produkts” ir jebkurš pārtikas produkts, kas Savienībā nav nozīmīgā apjomā izmantots cilvēku uzturā pirms 1997. gada 15. maija, neatkarīgi no datuma, kurā dalībvalstis pievienojās Savienībai, un kas ir vismaz vienā no šādām kategorijām: [...] v) pārtikas produkts, kas sastāv, ir izdalīts vai ražots no dzīvniekiem vai to daļām, izņemot pārtikas produktu, kurš ražots no ar tradicionālu pavairošanas praksi

iegūtiem dzīvniekiem, kas Savienībā izmantota pārtikas ražošanai pirms 1997. gada 15. maija, un pārtikas produktiem no minētajiem dzīvniekiem ir pārtikas nekaitīgas lietošanas vēsture Savienībā; [..]”. Visbeidzot, saskaņā ar šīs regulas 35. pantu: “[..] 2. Pārtikas produktu, kas neietilpst Regulas (EK) Nr. 258/97 darbības jomā, kas ir likumīgi laists tirgū līdz 2018. gada 1. janvārim un kas ietilpst šīs regulas darbības jomā, var turpināt laist tirgū, līdz saskaņā ar šīs regulas 10.–12. pantu vai 14.–19. pantu tiek pieņemts lēmums attiecībā uz pieteikumu atļaujas saņemšanai par jaunu pārtikas produktu vai paziņojumu par tradicionālās pārtikas produktu no trešās valsts, un minētais pieteikums vai paziņojums attiecīgi ir iesniegts līdz datumam, kas paredzēts saskaņā ar šīs regulas 13. vai 20. pantu pieņemtajos īstenošanas noteikumos, bet ne vēlāk kā 2020. gada 2. janvārī.” [oriģ. 5. lpp.]

6. Lai nospriestu, ka 1997. gada 27. janvāra Regulas [(EK) Nr. 258/97] 1. panta 2. punkta e) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas attiecas uz insektiem, kas paredzēti patēriņam, un attiecībā uz kuriem nav apstrīdēts, ka līdz šīs regulas spēkā stāšanās brīdim Kopienā to izmantošana cilvēku uzturā nav bijusi ievērojama, *cour [administrative d’appel de Paris]* ir balstījusies uz 2016. gada 9. novembra spriedumu *Davitas GmbH/Stadt Aschaffenburg* (C-448/14), kurā Eiropas Savienības Tiesa, interpretējot šīs pašas regulas 1. panta 2. punkta c) apakšpunktu, ir nospriedusi, ka šai regulai “ir dubults nolūks, kas ir ne tikai nodrošināt jauno pārtikas produktu iekšējā tirgus darbību, bet arī aizsargāt sabiedrības veselību no riskiem, ko šie produkti var radīt”, un ka “šīs regulas mērķis ir ieviest Savienībā kopējus standartus jaunu pārtikas produktu un jaunu pārtikas produktu sastāvdaļu jomā, ko tostarp dara, kā tas izriet no regulas preambulas otrā apsvēruma, ieviešot vienotu drošuma novērtēšanas procedūru pēc Savienības procedūras pirms to laišanas Savienības tirgū”.
7. Uzņēmēj sabiedrība *Entoma* apgalvo, ka *cour [administrative d’appel de Paris]* spriedums, ko tā apstrīd, balstās uz kļūdainu 1997. gada 27. janvāra Regulas [(EK) Nr. 258/97] 1. panta 2. punkta e) apakšpunkta interpretāciju. Tā uzskata, ka šīs tiesību normas skaidri attiecas tikai uz “pārtikas produktu sastāvdaļām, kuras izdalītas no dzīvniekiem”, nevis uz dzīvniekiem, kas ir izslēgti no to materiāltiesiskās piemērošanas jomas, kā to arī uzskata Apvienotās Karalistes un Beļģijas iestādes, kas nav likušas šķēršļus insektu tirdzniecībai bez iepriekšējas atļaujas. [*Entoma*], pamatojoties uz 2015. gada 25. novembra Regulas [(ES) Nr. 2015/2283], ar kuru no 2018. gada 1. janvāra tika atcelta un aizstāta 1997. gada 27. janvāra Regula [(EK) Nr. 258/97], 8. apsvērumu, norāda, ka ar insektu ietveršanu jauno pārtikas produktu kategorijā, kas izriet no 2015. gada 25. novembra Regulas [(ES) Nr. 2015/2283] 3. panta 2. punkta v) apakšpunkta, nav precizēta iepriekšējā definīcija, kura attiecās tikai uz dzīvnieku daļām, bet gan ir grozīts tās tvērums, papildinot iepriekšējo definīciju. Prasītāja uzņēmēj sabiedrība no tā secina, ka tās pārtikas produkti, kas sastāv no insektiem, tika likumīgi laisti tirgū pirms 2018. gada 1. janvāra, un tādējādi uz tiem attiecas 2015. gada 25. novembra Regulas [(ES) Nr. 2015/2283] 35. panta 2. punktā paredzētie pārejas pasākumi, kas ļauj turpināt tos tirgot ar nosacījumu, ka līdz 2020. gada 2. janvārim par tiem ir iesniegts pieteikums atļaujas saņemšanai kā par

jaunu pārtikas produktu vai paziņojums par tradicionāliem pārtikas produktiem, uz kuriem attiecas ar šo regulu noteiktais režīms.

8. *Ministre de l'Économie et des Finances* apgalvo, ka nepastāvēja nekādi ar veselību saistīti iemesli, lai izslēgtu insektu laišanu tirgū no 1997. gada 27. janvāra Regulas [(EK) Nr. 258/97] piemērošanas jomas saskaņā ar šīs pašas regulas 2. apsvērumu, kuras mērķis ir sabiedrības veselības aizsardzība, jo insektu lietošana uzturā rada tikpat lielu risku kā pārtikas produktu sastāvdaļas, kuras izdalītas no dzīvniekiem.
9. Ņemot vērā šīs 1997. gada 27. janvāra Regulas [(EK) Nr. 258/97] noteikumu dažādās interpretācijas iespējas, jautājums par to, vai tās 1. panta 2. punkta e) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tā piemērošanas jomā ir iekļauti pārtikas produkti, kas sastāv no dzīvniekiem, kurus pašus ir paredzēts lietot uzturā, vai arī tas ir piemērojams tikai pārtikas produktu sastāvdaļām, kuras izdalītas no insektiem, izraisa nopietnas Savienības tiesību interpretācijas grūtības. [*omissis*: lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam]. **[oriģ. 6. lpp.]**

NOLEMJ:

[*omissis*: uzdod šādu jautājumu]: vai 1997. gada 27. janvāra Regulas [(EK) Nr. 258/97] 1. panta 2. punkta e) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tā piemērošanas jomā ir iekļauti pārtikas produkti, kas sastāv no dzīvniekiem, kurus pašus ir paredzēts lietot uzturā, vai arī tas ir piemērojams tikai pārtikas produktu sastāvdaļām, kuras izdalītas no insektiem?

[..] **[oriģ. 7. lpp.]**

[*omissis*: paraksti]